

Priznanja občine Škofja Loka za leto 1998

Zlati grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme

DR. ŠTEFKA KRIŽNAR

za 35-letno uspešno delovanje in prispevek na področju zdravstvenega varstva otrok

Dr. Štefka Križnar v otroškem dispanzerju Zdravstvenega doma Škofja Loka.

Dr. Štefka Križnar je bila rojena leta 1937 v Podobenu pri Poljanah nad Škofjo Loko. Bila je prvi otrok svojih staršev, Marije in Jožeta Dolenca, v prihodnjih letih pa je dobila še 12 bratov in sester. Oče je bil trgovec z lesom in kmet, mati pa gospodinja, ki se je Štefka spominja kot ženske, ki je ustvarjala toplo družinsko vzdušje. Otroštvo je preživela med drugo svetovno vojno, v kateri je izgubila enega brata in dve sestri. Zadnja je komaj triletna umrla zaradi davice v materinem naročju. Za njeno bolezen takrat še ni bilo zdravila, zato je mama večkrat rekla, kako lepo bi bilo, če bi kateri od otrok postal zdravnik, da bi lahko pomagal bolnim. Takrat se je odločila, da bo zdravnica. Svoje je dodal še oče, ki je otroke vedno spodbujal, naj se učijo, saj bo doma ostal le eden, zato se morajo drugi izučiti za poklic. Leta 1944 je začela hoditi v ilegalno partizansko osnovno šolo v Podobenu, nadaljevala v osnovni šoli in gimnaziji v Škofji Loki in se po končani srednji šoli odločila za študij medicine v Ljubljani.

Leta 1964 je Štefka Križnar postala zdravnica splošne medicine. Zaposlila se je v Zdravstvenem domu v Škofji Loki, kjer je ostala vse svoje delavno obdobje. Delala je na področju celotne nekdanje občine, od Železnikov do Žirov. Leta 1972 je opravila zahtevno štiriletno specializacijo za pediatrijo in se kot prvi specialist pediater zaposlila na otroškem in šolskem dispanzerju v Škofji Loki. Uvajala je nove dispanzerske oblike in metode dela, kot so kontinuirano cepljenje otrok, stalno preventivno zdravstveno varstvo jasličnih otrok, sistematske preglede vseh triletnih otrok, uvedla pa je tudi poseben MOB stolček za pravočasno odkrivanje obolenj sečil pri otrocih. Otroški dispanzer je v sodelovanju s sodelavci Zdravstvenega doma Škofja Loka in Pediatrične klinike v Ljubljani razvila do te mere, da je postal učni model za Organizacijo združenih narodov za dežele v razvoju. S šolami je sodelovala pri uvajanju zdravstvene vzgoje za bolne, razvojno motene in invalidne učence. Na splošno je posebno skrb namenjala ogroženim in prizadetim otrokom.

Organizirala je Register in ambulanto za razvojno motene otroke iz Škofje Loke in obeh dolin, kar je izrednega pomena za načrtovanje dela zdravnikov in splošno evidenco. Leta 1981 se je lotila raziskovalne naloge z naslovom Vzroki pojavljanja obstruktivnih obolenj dihal pri predšolskih in šolskih otrocih v Škofji Loki v letih 1981-1985. S pripravo, merjenji in analizo podatkov je naloga zahtevala kar sedem let dela. Namen raziskave je bil ugotoviti epidemiologijo in vzroke za naraščanje obstruktivnih obolenj dihal ter možnosti preprečevanja in zdravljenja.

Pri svojem delu je neznansko uživala in je delavni kolektiv jemala kot veliko družino. Res so bili med sodelavci, tako med zdravniki kot sestrami, pristni prijateljski odnosi, tako da so skupaj tudi praznovali - praznike, okrogle obletnice in poroke. Seveda je poklic zdravnika nadvse zahtevno delo, ki je tesno povezan z odgovornostjo, humanostjo in intelektualnim znanjem. Osnove za svojo humanost in toplino je Štefka dobila že v svoji družini, kjer je oče otroke učil temeljnih življenjskih načel: delati dobro, spoštovati vsakega človeka in biti prepričan, da nikoli ni tako hudo, da ne bi bilo rešitve in bi človek moral obupati nad življenjem. To prepričanje je Križnarjeva širila tudi na delavnem mestu, kjer se je ves čas borila za napredek, naj je šlo za širitev prostorov zdravstvenega doma ali uvajanje novih strokovnih praks. Tako je več kot dvajset let vodila patronažne strokovne sestanke, predavala na Derčevih dnevih in srečanjih pediatrov Gorenjske, prirejala mesečne strokovne sestanke v Zdravstvenem domu Škofja Loka, na šolah in v krajevnih skupnostih občine ter bila mentorica mladim zdravnikom in recenzentka nekaterim knjigam. Bila je strokovna članica komisije za telesno in duševno prizadete otroke v občini Škofja Loka, dve mandatni obdobji je bila predsednica strokovnega kolegija za varstvo otrok in šolske mladine Gorenjske, na Pediatrični kliniki pa je bila strokovna članica delovne skupine za razvojno nevrologijo. Ves čas je delala humano in humanitarno, tako da je (bila) dolga leta članica Društva prijateljev mladine, članica izvršnega odbora društva duševno prizadetih Sožitje Škofja Loka, zdravnica odbojkarkega kluba Termo-Lubnik Škofja Loka ter bila na razpolago različnim drugim društvom in organizacijam pri izvedbi dogodkov in prireditiv.

Štefka Križnar je v svojem delavnem obdobju prejela več priznanih, in sicer republiško priznanje Zveze društev za pomoč duševno prizadetim (1983), Državno priznanje Orden zaslug za narod s srebrnim vencem (1989) ter občinsko priznanje RK Škofja Loka (1996).

Z možem Ivanom Križnarjem imata dva otroke, Tomaža in Janeza. Leta 1963 sta ustanovila Društvo tarokistov Škofja Loka, kjer so se zbirali najprej prijatelji, ko pa so se rojevali otroci, so srečanja prerasla v družinska srečanja. Društvo ima celoletni program, oktobra občno skupščino, prirejajo pa tudi prvomajska in novoletna srečanja, piknike, raznovrstne kulturne programe in praznovanja ob osebnih jubilejih. Štefka je leta 1998 prejela priznanje Tarokirski viteški red.

Po napornem delu, ki ga Štefka še vedno rada opravlja, pa poskrbi tudi za sprostitev. Rada planinari in slika. Opravila je osnovni in nadaljevalni tečaj slikanja in svoje izdelke tudi razstavljala, njena priljubljen motiv so rože. Rada zaigra tudi na orglice, včasih tudi harmoniko. Kadar ji čas dopušča, zaigra skupaj z ansamblom Valat, ki je nastal v okviru Društva tarokistov. Ob vsem tem pa ne pozablja niti na ekologijo. Na to perečo problematiko je začela opozarjati že zelo zgodaj in pri tem večkrat naletela na nerazumevanje in nasprotovanja. Bila je članica Komisije za varstvo okolja občine Škofja Loka in članica republiškega Odbora za

varstvo okolja. Meni, da večina ljudi še vedno ne razume, kje so največji problemi in varčujemo pri stvareh, ki ogrožajo zdravje in varno življenje.

Štefka Križnar še danes, pri dopolnjenih 70-ih letih, polovično nadomešča manjkajočega pediatra v ZD Škofja Loka in enkrat tedensko vodi razvojno ambulanto. S svojim strokovnim delom ter humanim odnosom do pacientov in sodelavcev je svetel zgled človekoljubja, nesebičnosti, požrtvovalnosti in predanosti svojemu poklicu.

Zlati grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme BLAŽ OGOREVC

za njegove umetniške podobe Škofje Loke in njenih ljudi ter v priznanje njegovi navezanosti na Škofjo Loko

Blaž Ogorevc

Blaž Ogorevc je bil rojen leta 1951 v Mestni porodnišnici ljubljanski. Že vse življenje živi v Škofji Loki na Blaževi ulici, ki se je včasih imenovala Nunska. Po končani osnovni šoli v Škofji Loki se je vpisal na loško gimnazijo, nato pa zaradi simpatije do poezije na študij filozofije in primerjalne književnosti na Univerzo v Ljubljani. Svojo umetniško pot je začel kot pesnik s pesniško zbirko *Prisilno zrel paradiznik*, leta 1974. Sledile so pesniške zbirke *Zima na socialističnem kmetijskem posestvu*, leta 1978, *Poklon za Rastafari Makkonen Haile Selasie Yaha*, leta 1985, ter *Domačijski spevi*, leta 1991. Pravi, da se z

uvrstitvijo svojih pesmi v predalčke vrst in zvrsti poezije ne ukvarja, za to so poklicani drugi. Njegove pesmi uvrščajo med konkretno poezijo, pri čemer ga Janko Kos, starosta slovenske literarne kritike, daje za zgled. Kritik Bernard Nežmah je ob izidu njegove zadnje zbirke zapisal, da je zanjo značilna konkretnost, pesmi pa za svoj siže jemljejo banalnosti, ki so pogosto pisane v elementarnih stavkih, skratka v formi, ki ni vredna poezije. A na koncu vsake pesmi nas pričaka obrat, ki celo najbolj preprostim danostim vdihne digniteto. Ogorevc zanika, da bi bili kratki stavki njegova temeljna značilnost, saj, kot pravi, so pri drugih pesmih že naslovi tako neverjetno dolgi, da si marsikdo, ko jih prebere, oddahne, da je prebral že celo pesem. Stalnic v njegovih pesmih ni, vsekakor pa ne gre za visoko poezijo, ampak za razumljive ljudske poeme.

Pesmi ne piše hipno, z utrinkom božje iskre, ampak jemlje to delo kot vsako drugo. Zadnja leta ne ustvarja. Je živi dokaz, da je mogoče vplivati tudi na slovenski knjižni jezik, saj so njegove različice pomenov besed zapisane tudi v Slovarju slovenskega knjižnega jezika (ena od njih je beseda "flodranje"). Kot samosvoj umetnik nasprotuje stereotipnemu prepričanju, da so (bili) vsi umetniki pijanci, ki so svoja velika dela ustvarili v deliriju. Drži pa, kot pravi sam, da se mu kdaj kakšna pesem v kombinaciji s kozarčkom piva ali dveh zdi neverjetno bistrourma. Toda, ko jo prebere zjutraj, jo čisto potihlo zmečka in vrže v koš. Sicer priznava, da je velik ljubitelj rujne kapljice in piva. Prav na srečanjih v pivnicah oziroma boemskoumetniških lokalih je v mladostnih letih srečeval večino danes uveljavljenih umetnikov in Prešernovih nagrajencev. Iz prijateljskih večernih klepetov so se v poznih nočeh

razvijale ideje, med katerimi je bilo precej tudi odmevnih. Tako je na prijateljsko povabilo nastopil v dveh slovenskih celovečernih filmih, in sicer *Ovni in mamuti*, režiserja Filipa Robarja-Dorina, ter *Butnskala*, režiserja Francija Slaka. Snemanja je jemal bolj kot izlete s prijatelji in ne kot naporno delo.

Med študijem se je pridružil časopisoma *Tribuna* in *Problemi*, ki sta bila oblasti precej neprijetna. Njegovo sodelovanje se je, tako kot večini sodelujočih, končalo, ko so celotno številko posvetili sedemdesetletnici Edvarda Kocbeka. Delo je nato iskal v šolstvu, kjer je nekaj mesecev poučeval filozofijo, vendar se je izkazalo, da nima pravih pedagoških pristopov, zato so ga odpustili. Delo je dobil pri časniku *Mladina*, ki je bil takrat uradno politično informativno glasilo Republiške konference ZSMS. Moral je biti pokoren, da je dokazal upravičenost ponovne zaposlitve v medijih, a je s sodelavci kmalu postal "lump". Uvedel je rubriko *Razmišljanja Zlatke Valentinčič*, ki je širila svobodomiselnih ideje. Oblast je celo preverjala, ali je ta oseba resnična in ali je kdaj diplomirala na Univerzi v Ljubljani. Njeno pravo identiteto - Blaža Ogorevca - so z zgodbo o študiju na tujem še nekaj časa prikrivali. S somišljeniki so počasi, korak za korakom, prikrito objavljali protipolitične misli in postopno sprožili plaz, ki ga ni bilo več mogoče ustaviti. Tako je Ogorevc postal javnosti znan kot član uredništva revije *Mladina*, ki je to revijo pripeljalo iz nivoja biltena na piedestal glasnika drugačnih, svobodomiselnih in liberalnih idej ter jo naredilo za enega od glasnikov nove dobe in konca enoumja.

Kot urednik za kulturo je Ogorevc dolga leta urejal Mladinino literarno prilogo *Mlada pota*, kamor so svoje prispevke pošiljali tudi današnji priznani pisatelji in pesniki. V uredništvu je dobival daleč največ pošte, saj je bila to odlična republiško odmevna priložnost za to, da so založniki opazili sveže pisanje in kritiki priznali mladega pisca. Čeprav *Mlada pota* danes ne izhajajo več, je Ogorevc Mladini "japonsko" zvest že 31 let. Kot član uredništva si danes, svojemu dolgoletnemu stažu primerno, lahko privoščiti tudi nenapovedane izostanke ali "tolče ta plave".

Kratka proza, ki jo piše, je zadnjih nekaj let najbolj sveže in barvito pisanje na Slovenskem. V njem kipi od sokov življenja, novo nastale besede se mešajo z arhaizmi, znane, pol znane in neznane osebe pa sestavljajo nove realnosti. Za svoje umetniško delo je prejel Gorenjsko Prešernovo nagrado. O nagradah ima sicer svoje mnenje. Pravi, da nagrade prejmejo tisti, ki se sami nadpovprečno angažirajo, ali pa so nagrade podeljene politično. Zato do njih ne goji posebne naklonjenosti. Omeni le nagrado za mladega pisatelja Jugoslavije in nagrado s pesniških srečanj v Makedoniji, kjer je na Struških večerih dobil nagrado *Mlada struga*. Njegove pisarije so mnogokrat provokativne, zaradi tem, ki se jih loteva, in zaradi svojega sloga pisanja. Tako na primer, kljub velikemu občudovanju našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna, ne odobrava skoraj mistične podobe, ki jo o njem učijo v šoli. Meni, da realni prikaz življenja njegovega vélikega dela prav nič ne zmanjša. Tako je v svoji novinarski karieri napisal precej člankov (tudi o dr. Francetu Prešernu), ki so sprožili burne, včasih tudi jezne odzive v družbi. Toda v namen odkrivanja resnice je ustanovil Splošno raziskovalno družbo, ki jo zanima vse, njeni člani pa so tudi nekateri ugledni Slovenci, kot sta na primer Arne Hodalič in Ali H. Žerdin. Ogorevc se občasno označuje tudi za zasebnega literarnega zgodovinarja, ljubiteljskega zapisovalca narodnega blaga, predstojnika Oddelka za raziskavo plačljivega flodra ali zasebnega modrijana, kar je odvisno od vsebine članka in trenutnega navdih.

Ogorevc vidi v mestu Škofja Loka in v svoji deželi Sloveniji mnogo različnih obrazov. Okolje je pogost motiv v njegovih prispevkih, ki ga lahko opiše neverjetno natančno in živo, drugič pa tako ohlapno, da bralec pravzaprav o njem ne dobi nobene informacije. V vsakem njegovem pisanju pa je mogoče prepoznati obrise Škofje Loke, njenih ulic, ljudi, hribov in rečnih bregov.

Zlati grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme FRANC POTOČNIK

za dolgoletno uspešno delo na področju vokalno-glasbene ustvarjalnosti

Franc Potočnik (1917-1999)

Franc Potočnik je bil rojen leta 1917 na Bukovici v kmečki družini, kjer je bil eden izmed šestih otrok. Čeprav sprva ni bil predviden za delo na kmetiji, je po vojni ostal edini živeči sin, zato je ostal doma. Leta 1950 se je poročil z Ljudmilo Mušič s Praprotna, s katero imata pet otrok. V svojem življenju se je Potočnik udeleževal na vseh področjih gospodarskega, političnega, predvsem pa kulturnega življenja. Čeprav je kmetoval na svoji domačiji, je aktivno deloval tudi kot občinski odbornik oziroma član skupščine Občine Škofja Loka. Bil je član v organih upravljanja Kmetijske zadruge Škofja Loka, kjer je bil predstavnik kmetov, pri Gozdnem gospodarstvu Kranj pa je bil predsednik Upravnega odbora Združenega sveta. Nadaljeval je tudi očetovo tradicijo in se priključil Gasilskemu društvu Bukovica, kjer je bil kot član Izvršnega odbora dolgoletni tajnik društva.

Med 2. svetovno vojno je živel na Koroškem, kjer je pomagal na neki kmetiji. Nato je bil zaprt na loškem gradu, kasneje pa tudi v Šentvidu. Po sklepu srečnih okoliščin je prišel nazaj domov, kjer je takoj po vojni, leta 1945, ustanovil cerkveni pevski zbor na Bukovici ter svoj veliki glasbeni talent posvetil zborovodstvu in skladateljstvu. Zbor je uspešno vodil več kot petdeset let. Poleg tega je vodil tudi več drugih zborov, eden od njih je bil Moški zbor Bukovica, ki je bil tako uspešen, da je nastopal tudi na številnih prireditvah. Med nadarjenimi mladimi pevci omenjenega zbora je Potočnik izbral pet fantov, ki so nastopali v oddaji Pokaži, kaj znaš!, oddaji na prvem programu Televizije Slovenije. Kot spremljevalec instrumentalist je fante v oddaji spremljal Lojze Slak, ki je bil nad skupino tako navdušen, da so sklenili sodelovanje. Fantje so pod Potočnikovim mentorstvom ustanovili skupino Fantje s Praprotna. Skupaj so delali le kratek čas, ker je Franc zaradi obveznosti na kmetiji njihovo učenje opustil. Nekaj fantov je kljub novim projektom še dlje časa prepevalo pri cerkvenem pevskem zboru. Skupina Fantje s Praprotna je aktivna še danes, fantje prepevajo pri ansamblu Lojzeta Slaka, od prvotne zasedbe sta ostala le še dva člana.

Podobno je Potočnik iz mladinskega cerkvenega pevskega zbora povabil šest deklet v novo pevsko skupino; v zasedbi sta bili tudi dve njegovi najstniški hčerki. Pod njegovim mentorstvom je nastal sekstet Dekleta z Bukovice, ki je leta 1999 praznoval 30. obletnico delovanja, z njegovo smrtjo pa je skupina prenehala delovati.

Leta 1974 so člani Kmetijske zadruge Škofja Loka izrazili željo po ustanovitvi lastnega

pevskega zbora. Franca Potočnika so zaprosili za pomoč in on je privolil. Ustanovili so oktet Zadružniki, ki so ga sestavljali mladi kmečki fantje. V začetku decembra 1999 so organizirali skupni koncert z Dekleti z Bukovice. To je bil zadnji Potočnikov koncert pred smrtjo, saj je umrl nekaj dni za tem, za božič leta 1999.

Poleg omenjenih zborov je Potočnik vodil tudi mladinski in mešani cerkveni pevski zbor na Bukovici, občasno pa tudi kapucinski zbor v Škofji Loki in zbor v Bukovščici. Svojo dobro voljo, znanje in ljubezen do petja je nesebično razdajal. Otroci se ga spominjajo, da je po opravljenem delu v hlevu zvečer sedel za mizo in prepisoval note, saj takrat še ni bilo kopirnih strojev. Pri svojem delu je bil zelo uspešen, sledil pa je želji, da se slovenska narodna pesem ohrani taka, kot so jo nekoč prepevali pastir na paši in fantje dekletom pod oknom. Kljub bogatemu domačemu ljudskemu izročilu je čutil potrebo, da tudi sam prispeva k zakladnici slovenske narodne pesmi. Tako je uglasbil več kot petdeset pesmi za mladinske, ženske, moške in mešane zборе. Najbolj znane med njimi so *Selška dolina*, *Domotožje*, *Ob Sori*, *Fantje*, *Dekleta Selške doline*, *Planinska*, *Rodna vasica*, *Gasilska*, *Čebelnjak*, *Pastir*, *Osamljena*, *Bela pisemca*, *Mladi pastirček*, *Pevski pozdrav*, *Čaše dvignimo visoko ...* V samozaložbi je izdal zbirko cerkvenih pesmi. Za svoje zборе je napisal ogromno priredb. Znanja ni nabiral po različnih glasbenih šolah, bil je samouk, kar potrjuje njegove neverjetne glasbene sposobnosti.

Za svoje delo je prejel več priznanj, med njimi leta 1996 škofovsko priznanje ob 50-letnici vodenja cerkvenega pevskega zbora na Bukovici.

Danes, devet let po njegovi smrti, si njegovi odrasli otroci prizadevajo urediti arhiv njegovih lastnih pesmi in priredb. Pesmi Franc Potočnik namreč ni zbiral in hranil doma, temveč jih je še danes mogoče najti povsod tam, kjer je deloval; nekaj jih hranijo v kapucinskem samostanu v Škofji Loki, svojo zbirko ima oktet Zadružniki, kjer se je arhiviranja pesmi lotil Potočnikov sin Rok, ostale pesmi so pri različnih zborih in skupinah. Njegove najbolj znane pesmi so že skoraj ponarodele in se pogosto prepevajo ter vrtijo na radijskih postajah.

Zlati grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme AVTO-MOTO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA

za 50-letno uspešno delo na področju vzgoje in izobraževanja v cestnem prometu

Društvo je bilo ustanovljeno oktobra 1945, ko je skupina petintridesetih zanesenjakov avtomobilizma, motorizma in športa s skromnimi finančnimi sredstvi ustanovila Motociklistično fiskulturno društvo Lubnik Škofja Loka. Društvo je eno najstarejših tovrstnih društev v Sloveniji. Prvotni program društva je obsegal tehnično vzgojo, organiziranje turističnih izletov, ocenjevalnih in spretnostnih voženj, cestno-hitrostnih tekmovanj z motorji in šolo za vzgojo voznikov motornih vozil. Prvi predsednik društva je bil Alojz Zupančič - Zmago, ostali ustanovi člani pa Rajko Zupančič, Drago Vraničar - Fedja, Franc Luskovec - Cveto, Slavko Miklavc - Medo, Albert Koritnik, Adolf Kosterov, Ludvik Uršič - Marko, Bogdan Rajkovič, Franc Triler, Jože Podrekar, Kambe Ramadanovič, Vladimir Ferdin, Vinko Jugovic, Janez Paulus, Janez Zupanc, Jože Čemažar, Anton Rakovec, Franc Bešter, Pavle Podobnik, Miro Mihovec, Franc Bogataj, Stane Zakotnik, Janez Benedik in Franc Zaletel. Ob ustanovitvi so imeli dva osebna avtomobila znamk Opel in Pontiac ter motorno kolo Sachs.

Velika nagrada Loke, prikolice, 1972.

Posnetek je s križišča na Plevni.

Lastnih prostorov sprva niso imeli, zato so seje društva prirejali kar v baru Filaver, avtošolo pa v kavarni Eks. Kasneje so se zbirali v Mišnici oziroma v gostilni pri Kavčičevih. Leta 1958 so se člani avto-moto društva z udarniškim in prostovoljnim delom zagnano lotili gradnje doma ljudske tehnike, tako da je v teh zgrajenih prostorih društvo dobilo svojo lastno učilnico. Prva predavatelja motoroznanstva sta bila ing. Peter Jenko in Jože Jereb. V času največjega povpraševanja po učnih urah za vožnjo so imeli v društvu sedemnajst šolskih avto-

mobilov, vsi inštruktorji pa so bili vse do leta 1975 honorarni sodelavci. Zakonodaja v kasnejših letih avto-moto društvom ni bila naklonjena, saj je dovoljevala privatne avtošole in postavljala stroge zahteve za obstoj. Društvo je v prvih petdesetih letih izšolalo nekaj več kot 14.000 voznikov. Zaradi upadanja števila članov po osamosvojitvi Slovenije se je društvo dogovorilo z nekaterimi obrtniki in trgovci, da imajo člani Avto-moto društva pri njih posebne ugodnosti, kar je ohranilo konstantno število članov. Društvo je v letih od 1996 do 1999 skupaj z Avtomehaniko d. d. Škofja Loka organiziralo tradicionalni tridnevni razstavní salon vozil, pod naslovom Salon avtomobilov Loka. Prireditev je bila iz leta v leto bolj zastopana tako s strani razstavljalcev kot obiskovalcev, potem pa je večina zastopnikov za avtomobile odprla svoje razstavne prostore in se na vabila AMD niso več odzivali.

V športnem delu programa je bilo društvo neverjetno uspešno. V letih od 1962 do 1974 je z velikimi mednarodnimi motodirkami poneslo ime Škofje Loke po vsem svetu. Zaradi te športne dejavnosti se je glas o Avto-moto društvu in Škofji Loki razširil na pet celin sveta, ko so najboljši motoristi z vsega sveta preizkušali moči na cestno-hitrostnih dirkah za Veliko nagrado Loke oziroma Gran Prix Jugoslavije - nagrada Loke. Dirke so imele vedno močno mednarodno udeležbo, na prireditvah pa se je zvrstilo tudi več kot 50.000 gledalcev v enem letu. Prva tovrstna prireditev je bila že pol leta po ustanovitvi društva, in sicer ocenjevalna vožnja od Škofje Loke do Žirov, kjer je nastopilo 29 udeležencev. Zmagal je Ivan Poljak, s takrat atraktivnim BMW 500. Sledilo je ocenjevalno tekmovanje na cesti Poljane-Škofja Loka, leta 1946 pa je bila cestna hitrostna dirka na lubniški cesti od Škofje Loke do Breznice. Športna dejavnost avto-moto društva se je hitro razvijala in leta 1949 so bile prve krožne cestno-hitrostne dirke po Mestnem in Spodnjem trgu. Najboljši čas je dosegel Leo Ponikvar iz AMD Ljubljana, s povprečno hitrostjo 64 km/h. Leta 1954 je bila tekmovalna proga speljana mimo bencinske črpalke, kar je pomenilo 1640 prevoženih metrov ob 80 % asfaltiranosti vozišča, povprečna hitrost najhitrejšega je bila 60 km/h. Naslednji pomembni mejnik pri razvoju dirk je bilo leto 1960, ko so se cestno-hitrostne dirke preselile iz mesta na 4.500 metrov dolgo krožno stezo Plevna-Stari Dvor-Trata-Lipica-Plevna. Tekmo si je ogledalo 12.000 obiskovalcev. Tega leta je najhitrejši Edo Dolerenco dosegel povprečno hitrost 99,6 km/h. Že naslednje leto je magično mejo 100 km/h prebil Ljubljančan Edo Čuden. Avto-moto društvo Škofja Loka se je v organizacijskem smislu tako proslavilo, da je leta 1962

organiziralo državno prvenstvo. Zagnani in vestni člani so zaslužni, da se je sloves loških dirk širil. Leta 1963 je bila v Škofji Loki prvič organizirana dirka za Nagrado Loke, na kateri so bili tudi Italijani in Avstrijci. Ugled loškega AMD je rasel in že leta 1964 so priredili dirko na evropski ravni. Na njej je zmagal Morrie Low, ki je postavil rekord proge pri nepozabni hitrosti za tisti čas - 133 km/h. Tekmo si je ogledalo 35.000 gledalcev. Leta 1971 so se dirke za Nagrado Loke udeležili tekmovalci iz 17 različnih držav, gledalcev pa je bilo okrog 50.000.

Zadnjo tekmo je društvo pripravilo ob 1000-letnici Škofje Loke. Resnično so bili dani vsi pogoji za slavje, ampak usoda je hotela drugače. Italijanskemu tekmovalcu je zablokiral motor in z vso hitrostjo je zletel med gledalce; štirje mrtvi so bili več kot tehten razlog, da je bila dirka prekinjena, nedokončana Velika nagrada Loke pa je bila zadnja prireditev na odprtih cestah v Sloveniji. Toda, tudi če ne bi prišlo do tragedije, bi se cestno-hitrostne dirke selile s cest, saj te za take hitrosti niso primerne. Tudi vedno večje zahteve po varnosti tekmovalcev in gledalcev bi zahtevale selitev dirk na posebej prirejene tekmovalne steze.

Avto-moto društvo je v letih 1984-1985 organiziralo tudi avto-rally prvenstvo za republiško in državno prvenstvo. Pri tem društvo ni bilo samo uspešen organizator, ampak je skrbelo tudi za vzgojo in razvoj športnih kadrov od društvenih do mednarodnih razsežnosti, saj se je v društvu kalilo in preizkušalo nešteto tekmovalcev.

Čeprav danes društvo ne organizira več slovitih motorističnih dirk, je ta aktivnost kljub temu še vedno prisotna. Društvo oziroma športni funkcionarji vsako leto organizirajo turistično-ocenjevalne vožnje za člane in ostale. Prav tako vsako leto, skupaj s Svetom za preventivo cestnem prometu Občine Škofja Loka, prirejajo občinski tekmovanja za osnovnošolce pod naslovom Loka kolo ter tekmovanje po ulicah Loke Loka skiro, ki sta obe zelo uspešni.

Srebrni grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme Uroš LOVŠIN za 20-letno uspešno pedagoško delo na glasbenem področju

Uroš Lovšin je leta 1998 na pobudo Glasbene šole Škofja Loka prejel srebrni grb Občine Škofja Loka za dvajsetletno uspešno pedagoško delo na glasbenem področju.

Leta 1977 so ga, še pred zaključkom srednje glasbene šole, na Glasbeni šoli Škofja Loka zaposlili kot učitelja kitare, saj je bilo zanimanje za učenje igranja kitare v velikem porastu. Sam se je s tem inštrumentom srečal na Reki, kjer je s svojimi starši preživel zgodnje otroštvo in obiskoval tudi prva dva razreda osnovne šole. Šolanje je po selitvi nadaljeval v Ljubljani in se vzporedno vpisal na Ekonomsko ter Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani - oddelek za kitaro. Pri štirinajstih letih sta z bratom Tomažem in prijatelji ustanovila lastno

Uroš Lovšin in učenci Jana Mohorič, Luka Vehar, Diana Novak in Janez Golob, 2002.

glasbeno skupino Amon Ra, pri sedemnajstih pa je bil izbran na avdiciji kot solokitarist glasbene skupine Buldožer. Pri osemnajstih letih je zbolel za sladkorno boleznijo, ki je bila njegova spremljevalka vse življenje.

V ožjem in širšem okolju je bil poznan kot zelo uspešen pedagoški delavec. Odlično strokovno znanje in pedagoške sposobnosti so mu omogočale kakovostno vzgojno-izobraževalno delo z učenci, ki so radi prihajali na učne ure. Vzgojil je mnogo mladih uspešnih kitaristov, ki so sodelovali in zmagovali na tekmovanjih glasbenih šol. Prav usmerjanje in priprave na državna in mednarodna glasbena tekmovanja so predstavljala vrh njegovega pedagoškega dela. Svoje učence je usmerjal v komorno muziciranje v šoli in ljubiteljske glasbene skupine izven nje. Tako so nekateri od njegovih učencev danes profesionalni glasbeniki, bodisi priznani pedagogi in skladatelji ali estradni umetniki, kot so na primer Denis Kokalj, Uroš Rakovec, Jan Plestenjak, Luka Vehar, Dejan Lapanja in Janez Golob. S tem je Škofja Loka postala znana tudi kot kraj z dobro glasbeno učno-vzgojno tradicijo.

Učenci, starši in sodelavci Glasbene šole Škofja Loka so ga cenili kot strokovnjaka, ki je z učinkovitimi metodami in oblikami dela spodbujal razvoj otrokovih individualnih sposobnosti za samostojno in ustvarjalno delo ter ustvarjal prijazne in sproščene medsebojne odnose. Uvajal je skupinske oblike kitarskega pouka, zato da bi čim večjemu številu zainteresiranih kandidatov omogočil vključitev v glasbeno šolo in je v času izobraževanja lahko globlje spoznal njihove glasbene sposobnosti in nagnjenja.

Lovšin je dobro poznal in tudi izvajal vse zvrsti glasbe. Večkrat je solistično in skupinsko snemal za različne radijske postaje ter sodeloval kot avtor in aranžer pri projektih glasbene skupine Buldožer. Hkrati pa je snemal tudi pesmi za otroke, ki so zbrane na kaseti *Modri slon* in zgoščenci *Če si višji*. Sodeloval je tudi kot član ocenjevalne žirije na 21. tekmovanju mladih glasbenikov Republike Slovenije.

Srebrni grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme FOLKLORNA SKUPINA ŠKOFJA LOKA

za 20-letno uspešno umetniško delovanje na področju folklorne in ohranjanja slovenskega ljudskega izročila

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1977 na pobudo Zveze socialistične mladine Škofja Loka. Zaradi takratne zakonodaje, ki je zahtevala, da vsako podjetje sponzorira vsaj eno društvo, se je društvo leta 1979 preimenovalo v Folklorno skupino Tehnik in prišlo pod okrilje tega škofjeloškega podjetja. V svojem programu so imeli bogat nabor plesov s področij nekdanjih republik bivše Jugoslavije, ki so jih predstavljali na prireditvah podjetja in bili zelo aktualni za večino zaposlenih delavcev, ki so prihajali iz teh držav. Z novim zakonom in klasifikacijo o društvih (1997) se je društvo odločilo zapustiti Tehnik, zato so se preimenovali v Folklorno skupino Škofja Loka. Gre za eno najboljših gorenjskih folklornih skupin, ki v svojem programu goji plese in stare običaje iz skoraj vseh delov Slovenije. Člani plešejo prekmurske, štajerske, belokranjske, primorske in seveda domače gorenjske plese, kar skupino uvršča med reproduktivne skupine. Po dogovoru, ki velja v društvu, člani ne plačujejo članarine, ampak si sami priskrbijo gorenjsko narodno nošo. Marko Krajnik, vodja folklorne skupine, sicer pravi, da ta noša ni avtohtona domača, ampak smo si jo z desetletji prisvojili

Folklorna skupina Škofja Loka

kot gorenjsko. Sicer pa je prišla iz bližnjih avstrijskih dežel in je zaradi svoje imenitnosti izpodrinila našo, sicer podobno, vendar malo manj bogato in manj okrašeno. Noše se sicer razlikujejo glede na področje, s katerega prihaja ples, pa tudi na obdobje in običaj, ki ga ples predstavlja. S plesom je neizogibno povezana tudi glasba, ki je v skupini trenutno zastopana s štirimi harmonikami, dvema klavirskima harmonikama, violino, kontrabasom, kitaro in klarinetom. V svojem sestavu imajo tudi godčevski trio, ki lahko nastopa tudi samostojno.

Folklorna skupina slovensko ljudsko kulturo in izročilo uspešno predstavlja doma in v tujini. Škofjeloški folkloristi sooblikujejo kulturni in turistični utrip Škofje Loke ter sodelujejo na več območnih, medobmočnih in državnih srečanjih folklornih skupin.

Plesalci in godci so navdušili tudi občinstvo v Merlebachu v Franciji, v Maasmechelnu v Belgiji in večkrat v Freisingu na Bavarskem, kjer je folklorna skupina z odličnim in temperamentnim nastopom pomagala utreti pot kasnejšim bogatim kulturnim stikom med Škofjo Loko ter Freisingom in Neuhofnom. Krajnik poudarja, da si kot folklorist vedno opazen, saj noša in glasba pritegneta pozornost povsod, kamor prideš. Zato mora biti plesalec vedno urejen, hkrati pa je odličen ambasador, ki zastopa in predstavlja svojo skupino, svoje mesto in svojo državo.

Srebrni grb občine Škofja Loka v letu 1998 prejme OBMOČNA OBRTNA ZBORNICA ŠKOFJA LOKA

za 20-letno uspešno delovanje in prispevek na področju razvoja obrti, malega gospodarstva in podjetništva

Začetki obrtne zbornice segajo v leto 1976, ko je pripravljalni odbor pod vodstvom Pavla Peklaja 16. aprila na ustanovnem občnem zboru ustanovil Društvo samostojnih obrtnikov Škofja Loka. Za predsednika je bil izvoljen Peter Ažman, sledili pa so mu Pavel Peklaj, Darko Inkret, Franc Šifrar, Andrej Karlin, ponovno Franc Šifrar in Milan Hafner. V vseh naslednjih letih se je društvo (kasneje zbornica) trudilo za razvoj obrti in podjetništva na lokalnem nivoju in skupaj z občino pripomoglo k pospeševanju malega gospodarstva.

Leta 1982 so odkupili stari stavbi na Spodnjem trgu ter na istem mestu s pomočjo svojih članov leta 1985 zgradili Dom obrtnikov. Ob njem je bil leta 1988 zgrajen tudi Center storitvene obrti, kjer je svoje lokale dobilo 8 obrtnikov in podjetnikov, sedem občanov pa zaposlitev; Spodnji trg je s tem dobil nazaj svoj nekdanji obrtniški značaj. Leta 1991 se je društvo preimenovalo v Obrtno zbornico Škofja Loka, kasneje pa v Območno obrtno zbornico Škofja Loka. Zbornica je po osamosvojitvi Slovenije doživela delitev Občine Škofja Loka na štiri nove, a ji je uspelo ohraniti enotnost na celotnem nekdanjem škofjeloškem območju. Leta 1993 so z Občino Škofja Loka podpisali pogodbo o sofinanciranju obnove znamenite Kašče in njene okolice. V obnovljeni stavbi so uredili tudi umetniško galerijo ter poslovne prostore za banko ter pivnico in vinoteko. Slovesna otvoritev je bila decembra 1995, ob obeležju dvajsete obletnice zbornice. Od takrat si je mogoče v Galeriji Franceta Miheliča ogledati stalno razstavo njegovih umetniških del, ki jih je podaril mestu Škofja Loka, za kar so prav tako zaslužni posamezniki iz zbornice. Ohranitev kulturnega spomenika in ureditev njegove okolice je brez dvoma velika pridobitev za Škofjo Loko.

Razširjeni upravni odbor Območne obrtne zbornice Škofja Loka v obdobju 2002-2006.

Na pobudo zbornice je bil v sodelovanju z občinami ustanovljen Medobčinski sklad za razvoj obrti in podjetništva Škofja Loka, ki je začel aktivno delovati leta 1997, pri katerem je precej obrtnikov in podjetnikov dobilo posojila za širitev svojih poslovnih programov. V okviru zbornice deluje tudi Medobčinski podjetniški center Škofja Loka. Poleg obrtniških in podjetniških dejavnosti pa že od leta 1979 v zbornici deluje športna sekcija, ki poleg programov za svoje člane prireja tudi uspešne letne Športne igre obrtnikov Slovenije. Po besedah predsednika Milana Hafnerja je zbornica za svoje člane pravo "pribežališče" v trenutkih, ko se znajdejo pred problemom, prostor, kjer jim nekdo prisluhne, svetuje, pokaže pot do odgovora, pomaga pri izobraževanju in promociji izdelkov ali preprosto organizira druženje in rekreacijo.